

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Педагогічний факультет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

«ОРГАНІЗАЦІЯ ДОЗВІЛЛЯ З ЛЮДЬМИ ТРЕТЬОГО ВІКУ»

2-й семестр, 2025 рік

Галузь знань
01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність
011 Освітні,
педагогічні науки
Освітній рівень
бакалавр

**Назва кафедри
та викладач /
викладачі**

Кафедра педагогіки

Викладач: **Войналович О.О.** кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки педагогічного факультету

Інформація про викладача на сайті факультету: <https://pf.udu.edu.ua/fakultet/struktura/kafedry/kafedra-pedahohiky-pf-npu/pro-kafedru-ped>

E-mail: Vvvalexandra@ukr.net

**I. Основна
мета/цілі навчання**

створення умов для формування готовності майбутніх педагогів до професійного самовдосконалення, до неперервного професійного зростання; вироблення необхідних умінь в галузі самовиховання, самоосвіти, самоактуалізації майбутнього педагога.

Завдання:

- опанування концептуальними та методологічними знаннями щодо творчого характеру педагогічної праці, психофізіологічних закономірностей педагогічної діяльності, її цілісної структури, мети, специфіки, рівнів професійно-педагогічного самовдосконалення,
- оволодіння механізмами творчої самореалізації в професійній діяльності та шляхами професійного самовдосконалення; набуття знань та практичних умінь організації професійно-педагогічної діяльності як розвиваючої взаємодії, спрямованої на творення особистості;
- формування творчої всебічно розвиненої особистості студента – майбутнього педагога-організатора дозвіллевої діяльності

II. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Навчальна дисципліна вибіркова

III. Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів	3 кредити
Загальна кількість годин	90
Лекційні заняття	18
Практичні заняття	18
Самостійна робота	54

IV. Короткий зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Соціально-психологічна характеристика людей третього віку.

Тема 1.1. Основні соціально-демографічна характеристика громадян старшого покоління. Тенденції зростання чисельності людей третього віку. Поняття «демографічне» старіння. Періоди: до репродуктивний; період активної діяльності; пострепродуктивний період. Соціально-психологічні особливості людей третього віку.

Тема 1.2. Соціально-психологічне становище людей третього віку. Нормативно-правові основи підтримки людей старшого покоління. Державна програма підтримки людей літнього віку. Права, статус, законодавство, норми, права. Організація соціальної роботи з людьми третього віку.

Тема 1.3. Моделі соціальної роботи з людьми третього віку. Соціальна допомога людям старшого віку в закладах : будинки-інтернати, центри соціального обслуговування, реабілітаційні центри, відділення соціальної допомоги, будинки сестринського догляду. Напрями роботи: соціальне обслуговування, діагностика, медична реабілітація.

Модуль II. Технології дозвілля людей третього віку.

Тема 2.1. Організація дозвілля і вільного часу . Принципи і механізми дозвілля. Види діяльності : художня - (живопис, малювання, літературна творчість), дозвіллеві свята, обряди, конкурси, фестивалі, спорт, екскурсії, ігри: ділові, інтелектуальні, логічні, читання. Дозвіллева діяльність у соціальних закладах.

Тема 2.2. Основні напрямки дозвілля. Реабілітація людей третього віку. Елементи : духовні цінності, мотивація діяльності, форми та види соціально-культурної діяльності. Дозвіллеві технології. Особливості організації дозвілля (вистави, театралізовані свята, ігрові програми, тижні

Тема 2.3. Практична діяльність закладів допомоги та реабілітації людей третього віку. Бібліотекотерапія (художнє читання, дискусії, літературні вечори, зустрічі з персонажами творів та їх акторами; тренінги-конкурси, літературні та поетичні клуби, виставки. Ізотерапія - формування здібностей до ігрової, освітньої, творчої діяльності.

Музикотерапія - мелодійність і гармонійність. Ігрова теорія.

Модуль III. Методика дозвіллевої діяльності з людьми третього віку.

Тема 3.1. Планування та реалізація святково-розважальних технологій в індустрії дозвілля. Організація відпочинку та розваг дозвілля. Використання традицій відродження народної культури в процесі розвитку дозвіллевих потреб суб'єктів соціуму та інфраструктури дозвілля. Планування та реалізація інноваційних соціально-культурних технологій у дозвіллі людей третього віку.

Тема 3.2. Інноваційні технології та їх класифікація за цілями, змістом формами і методами, відносинами і позиціями учасників дозвіллевої діяльності. Соціокультурна інновація як можлива різновид на альтернативної технології. Суть альтернативних технологій, що використовуються в соціально-культурній сфері, зокрема в індустрії дозвілля. Використання новітніх засобів інформаційної доби в розбудові індустрії дозвілля. Стимулювання дозвіллевих потреб людей третього віку.

Тема 3.3. Соціально-педагогічні умови функціонування технологій дозвіллевої діяльності.

Реалізація дозвіллевої активності людини третього віку. Сімейно-побутові традиції та організація культурного дозвілля. Дозвілля народів світу. Специфіка дозвіллевої роботи з людьми третього віку. Саморозвиток та самореалізація людей третього віку в сфері дозвілля. Феномен субкультурної активності людей третього віку

V. Результати навчання

ПРН1. Володіти основними знаннями і поняттями з педагогіки, психології, педагогіки дозвілля, теорії і методики культурно-дозвіллевої діяльності та рекреації.

ПРН2. Знати психолого-педагогічні особливості навчання, виховання та розвитку різних вікових груп населення у сфері культурно-освітнього дозвілля. розвитку.

ПРН9. Здатність упроваджувати новаторський досвід роботи з людьми похилого віку, залучати їх до активної культурно-дозвіллевої діяльності

VI. Порядок та критерії оцінювання

Форми і методи поточного контролю

<i>Поточний контроль</i>	<i>опитування (усні й письмові), доповіді, реферати, творчі роботи (презентації, командні проекти, написання пресрелізів, есе), оформлення документів, тренувальні онлайн-тести, тестові модульні контрольні роботи</i>
<i>Підсумковий контроль</i>	<i>залік у 2 семестрі</i>

Підсумковий контроль у вигляді заліку проводиться у формі виконання письмових завдань. На залік виносяться питання, що відповідають навчальній програмі з дисципліни і доводяться до відома студентів викладачем. Результати заліку оцінюються за 100-бальною шкалою та виставляються у відповідну графу в заліковій відомості. Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як середнє арифметичне кількості балів поточного (100 балів) та залікового (100 балів) контролю.

Критерії оцінювання знань студентів

Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача освіти на практичних та семінарських заняттях, виконання

самостійної роботи, модульну контрольну роботу. Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля. Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних та семінарських заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог: своєчасність виконання навчальних завдань; повний обсяг їх виконання; якість виконання навчальних завдань; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань; ініціативність у навчальній діяльності.

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей:

• повнота розкриття питання; • логіка викладення, культура мовлення; • впевненість, емоційність та аргументованість; • використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); • аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Під час виконання письмових завдань:

• повнота розкриття питання; • цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; • акуратність оформлення письмової роботи; • підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки (комп'ютерних технологій), різних технічних засобів (плівок, слайдів, приладів, схем тощо).

Рівень відповідності критеріям

«Творчий рівень» (90-100 балів) - знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, узагальненими, системними; він вміє застосовувати знання творчо, його навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

«Високий рівень» (80 – 89 балів). Здобувач виконав програму навчальної дисципліни в повному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах програми навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.

«Достатній рівень» (70 – 79 балів). Здобувач виконав програму в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.

«Задовільний рівень» (65 – 69 балів). Здобувач загалом виконав програму, але більшість тем засвоїв поверхово. Оцінка "задовільно" виставляється тим здобувачам освіти, які допустили помилки (неточності) при відповіді на питання з навчальної дисципліни «Основи професійно-педагогічного самовдосконалення особистості» або мають потенційні можливості (резерви) для їх засвоєння під керівництвом викладача.

«Низький рівень» (60 – 64 балів). Здобувач засвоїв теми з навчальної дисципліни, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості питань курсу. Оцінка "задовільно" виставляється тим здобувачам освіти, які допустили помилки (неточності) при відповіді на питання з навчальної дисципліни «Основи професійно-педагогічного самовдосконалення особистості» або мають потенційні можливості (резерви) для їх засвоєння під керівництвом викладача.

Незадовільний рівень:

«Незадовільно» (0-59 балів) - виставляється здобувачу освіти, який при відповіді на питання з навчальної дисципліни «Основи професійно-педагогічного самовдосконалення особистості» допустив серйозні помилки, не показав знань з навчально-програмного матеріалу. Відповідь здобувача вищої освіти при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.

35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач частково виконав програму, не засвоїв більшості тем програми курсу, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку; 0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань програми, не володіє навчальним матеріалом.

VII. Політика курсу

Дні й години для консультацій: консультації проводяться за графіком кафедри: щопонеділка після четвертої пари. Про потребу в консультації здобувач повідомляє напередодні.

Обсяги, терміни і порядок відпрацювань: відпрацювати пропуски здобувач може в години консультацій; доскласти/перескласти завдання може протягом двох тижнів після пари, на якій воно мало бути зараховане; за доскладання й перескладання робіт (якщо здобувач не наводить поважних причин порушення вимог) оцінка за роботу може буде знижена.

Особливості оцінювання. Максимальні бали за виконання робіт здобувачами:

- 1) опитування (усне, письмове) – 3 бали;*
- 2) реферативні повідомлення, доповіді – 5 балів;*
- 3) творчі роботи – 5 балів;*
- 4) оформлення документів – 2 бали;*
- 5) тренувальні онлайн-тести – 2 бали;*
- 6) тестові модульні контрольні роботи – 5 балів.*

VIII. Основні інформаційні ресурси

Войналович О.О. Викладання педагогічної психології: від теорії до практики. (2019) Наука і освіта: Науково-практичний журнал Південно українського національного педагогічного університету ім. К.Д. Ушинського. Одеса, №2-3.

C.178-184 (Web of Science).

<http://perspektyvy.pdpu.od.ua/scienceandeducation.pdpu.edu.ua.pdf>

Коленіченко Т.І. Адаптація людей похилого віку до нових соціальних умов.[Електрон.ресурс.] 2018. Pedagogica/

Концепція розвитку освіти дорослих в Україні. Ніжин, ПП Лисенко М.М., 2014. 24 с.

Концепція розвитку освіти дорослих в Україні. Вид. 2-ге, допов. Київ: ДКС-Центр, 2016. 25 с.

Лук'янова Л. Концепція освіти дорослих в Україні. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. 2017. Вип. 3(1). С. 8-16.

Лук'янова Л.Б. Освіта впродовж життя в умовах інформаційно-технологічного суспільства. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. 2019. Вип. 1. С. 10-20.

Лук'янова Л.Б. Освітні потреби дорослої людини в умовах сучасної цивілізації. *Педагогіка і психологія*. 2017. № 1. С. 64–69.

Ліфарова Н.В. Активізація людей похилого віку у культурнодозвілєвій діяльності проєкту «університету третього віку».original.2021.

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри педагогіки протокол № 1 від 25 серпня 2024 р